

Marek
GLOGIER

**Z prac Komisji Prasoznawczej
Oddziału PAN w Krakowie**

Kalendarium — część XVII
(wrzesień 2012–czerwiec 2013)

*Proceedings of the Commission of Press Studies of the
Polish Academy of Sciences in Cracow. Timeline:
Section 17 (September 2012–June 2013)*

Przedstawiamy kolejną informację o pracach Komisji Prasoznawczej w 40. roku jej działalności.

We wzmiankowanym okresie odbyło się 9 posiedzeń z udziałem 147 osób. Dziewięć referatów wygłosiło 6 członków Komisji oraz 3 zaproszonych gości. Ze względu na przewlekłą chorobę i rekonwalescencję przewodniczącego Komisji w roku akad. 2012/2013 pracami gremium faktycznie kierowała czasowo sekretarz naukowy dr hab. prof. UP Grażyna Wrona. W otwartych zebraniach naukowych uczestniczyli pracownicy Uniwersytetów: Gdańskiego oraz Jagiellońskiego, Jana Pawła II i Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Jana Kochanowskiego w Kielcach, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Śląskiego w Katowicach, Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Opolskiej, Małopolskiej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Józefa Dietla w Krakowie oraz Wyższej Szkoły Zawodowej „Edukacja” we Wrocławiu. Nadto: z Biblioteki Głównej oraz Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP im. KEN i Archiwum Państwowego w Krakowie. Gościem specjalnym była prelegentka z Uniwersytetu w Ostrawie (Czechy). Uczestnikami posiedzeń byli nadto studenci dziennikarstwa z MWSZ im. J. Dietla oraz studenci ze specjalizacji czasopiśmienniczej UP im. KEN. Szczegóły związane z funkcjonowaniem Komisji Prasoznawczej przedstawiamy w postaci kolejnego (17) zwięzłego kalendarium.

2012

Wrzesień — w nowym składzie redakcyjnym kwartalnika Ośrodka Badań Prasoznawczych UJ „Zeszyty Prasoznawcze” zasiada 3 członków komisji: Wojciech Kajtoch (redaktor naczelny), Agnieszka Cieślik (zastępca redaktora naczelnego), Władysław Marek Kolasa (członek kolegium redakcyjnego). W skład Rady Naukowej kwartalnika wszedł przewodniczący Komisji prof. dr hab. Krzysztof Woźniakowski.

1 X — na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach dyrektorem Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa zostaje dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (członek naszej Komisji od 2010 roku oraz wykładowca Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie), wicedyrektorem ds. naukowych tegoż instytutu zostaje prof. zw. dr hab. Tomasz Mielczarek (członek Komisji od 1994 roku).

10 X — zebranie 256: prof. dr hab. Andrzej Romanow (Uniwersytet Gdański, kierownik Zakładu Historii Prasy w Instytucie Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa, członek Komisji od 2011 r.) przedstawił referat pt. *Wybory na Kaszubach w świetle lokalnej prasy polskiej (1871–1914)*.

14 XI — zebranie 257: dr Władysław Marek Kolasa (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, członek Komisji Prasoznawczej od 2003 r., członek zarządu Komisji od 2007 r.) przedstawił referat pt. *Statystyka prasy polskiej (1864–1918)*.

10 XII — sesja naukowa *Współczesne czasopiśmiennictwo laickie w Polsce* organizowana była przy współpracy czterech struktur: Komisji Prasoznawczej, Rady Krajowej i Rady Krakowskiej Towarzystwa Kultury Świeckiej oraz Stowarzyszenia „Kuźnica”. Po wręczeniu zasłużonym działaczom stowarzyszeń statuetek Tadeusza Boya-Żeleńskiego (patrona ruchu laickiego w Polsce) wygłoszono 4 referaty oraz zaprezentowano profil tematyczno-ideologiczny krakowskiego kwartalnika „Forum Myśli Wolnej”. Obradom przewodniczyła prof. Grażyna Wrona (sekretarz naukowy Komisji), a wśród prelegentów była prof. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (członek Komisji). Przybyłych obdarowano archiwalnymi egzemplarzami krakowskich kwartalników — „Zdanie” (pismo „Kuźnicy”) oraz „Forum Wolnej Myśli” (pismo Towarzystwa Kultury Świeckiej). Czterogodzinne obrady zakończono dyskusją o aktualnych sprawach organizacyjnych polskiego ruchu laicko-wolnomyślicielskiego.

12 XII — zebranie 258: mgr Szczepan Świątek (były starszy kustosz Archiwum Państwowego w Krakowie, współpracownik Komisji Prasoznawczej od 2000 roku) przedstawił referat pt. *Materiały do dziejów dziennikarstwa w Archiwum Państwowym w Krakowie*.

2013

9 I — zebranie 259: dr Urszula Kolberova (Czechy: Uniwersytet Ostrawski, Katedra Sławistyki — Sekcja Polska) przedstawiła referat pt. „*Głos Ludu*” — *gazeta mniejszości polskiej na Zaolziu (1945–2012)*.

13 II — zebranie 260: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach — Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, członek Komisji od 2010 r.) przedstawiła referat pt. „*Nowy Czas*” — *czasopismo polskiej inteligencji w Wielkiej Brytanii (2005–2012)*

Marzec — ukazał się „Rocznik Historii Prasy Polskiej” T. XV (2012), z. 2 (30), 182 s. zawierający 14 tekstów.

13 III — zebranie 261: mgr Edyta Wygonik-Barzyk (Kraków, w latach 2005–2008 dziennikarz polonijnego dodatku „Polish Herald” do irlandzkiego „Evening Herald”) przedstawiła referat pt. *Czytelnictwo prasy regionalnej i lokalnej wśród studentów krakowskich uczelni*.

10 IV — zebranie 262: dr Sebastian Fikus (Politechnika Opolska — Katedra Badań nad Komunikacją i Społeczeństwem Wielokulturowym, członek Komisji od 2012 r.) przedstawił referat pt. *Reakcje prasy hitlerowskiej na Bitwę o Warszawę w 1939 roku*.

8 V — zebranie 263: prof. dr hab. Grażyna Gzella (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, członek Komisji Prasoznawczej od 2007 r., wiceprzewodnicząca Zarządu Komisji od 2011 r.) przedstawiła referat pt. *Redaktorzy „Gazety Toruńskiej” (1867–1921)*.

12 VI — zebranie 264: dr hab. prof. UP Grażyna Wrona (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, członek Komisji Prasoznawczej od 1999 r., sekretarz naukowy Komisji od 2003 r.) przedstawiła referat pt. *Krakowski nadzór prasowy w latach 1918–1939 (definicja, struktura, kompetencje, środki nadzoru)*.

Nowi członkowie Komisji Prasoznawczej

W dniu 27 XI 2012 roku Prezydium PAN Oddział w Krakowie podjęło decyzję o przyjęciu w skład Komisji Prasoznawczej 3 nowych członków:

1. Dr Sebastian Fikus (ur. 1969) — Politechnika Opolska, adiunkt w Katedrze Badań nad Komunikacją i Społeczeństwem Wielokulturowym. Autor książek: *Niepokorni z Krzyżowej* (Opole 2010; 298 s.); *Opór w III Rzeszy: wydarzenia, ludzie, interpretacje* (Opole 2011; 380 s.).
2. Dr Grzegorz Nieć (ur. 1968) — Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, adiunkt w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. Przewodniczący Rady Programowej Oddziału TVP S.A. w Krakowie (kadencja 2013–2016). Autor książek: *Między tradycją, historią a polityką: ludowcy w okresie przełomu ustrojowego 1989–1991* (Kraków 2004; 272 s.); *Jakub Szymkiewicz — „Szlachcic na łopacie”: satyryczny reporter „Wiadomości Brukowych”* (Kraków 2006; 276 s.).
3. Dr Michał Rogoż (ur. 1974) — Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, p.o. dyrektora Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. Członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (kadencja 2013–2016). Autor książki: *Czasopisma dla dzieci i młodzieży Instytutu Wydawniczego „Nasza Księgarnia” w latach 1945–1989: studium historycznoprasowe* (Kraków 2009; 264 s.).

Rok 2013 — rokiem jubileuszu 40-lecia Komisji Prasoznawczej

Z naszego kalendarza

W styczniu 1973 roku środowisko Ośrodka Badań Prasoznawczych wystąpiło do Prezydium Polskiej Akademii Nauk w Krakowie z wnioskiem o utworzenie Komisji Prasoznawczej.

Dnia 21 marca 1973 roku Prezydium Polskiej Akademii Nauk w Krakowie przyjęło uchwałę o utworzeniu Komisji Prasoznawczej. Stała się ona częścią Wydziału I — Nauk Społecznych.

Dnia 9 kwietnia 1973 roku zwołano zebranie założycielskie Komisji Prasoznawczej. Spośród 18 przybyłych wybrano pierwszy zarząd Komisji w składzie przedstawionym do zatwierdzenia przez Prezydium PAN: Marian Tyrowicz, Walery Pisarek, Tomasz Goban-Klas, Barbara Kolowca. Referat inauguracyjny pt. *Badania prasoznawcze a praktyka społeczna* wygłosił dr hab. Walery Pisarek (od 1969 r. dyrektor Ośrodka Badań Prasoznawczych, od 1973 r. ekspert UNESCO ds. masowego komunikowania).

Dnia 15 maja 1973 roku Prezydium Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie zatwierdziło przedstawiony pierwszy zarząd Komisji Prasoznawczej w składzie: Marian Tyrowicz — przewodniczący (funkcję pełnił do 1984 r.), Walery Pisarek — zastępca przewodniczącego (do 1993 r.), Tomasz Goban-Klas — sekretarz naukowy (do 1977 r.), Barbara Kolowca — sekretarz techniczny (do 1976 r.).

Czterdziestolecie pracy Komisji zbiegło się z 10-leciem pełnienia funkcji przez sekretarza naukowego (Grażyna Wrona: 2003–2013), 15. rocznicą utworzenia „Rocznika Historii Prasy Polskiej” (1998–2012; T. I–XV; z. 1–30; vol. 26; łącznie 7650 stron) oraz 20-leciem pełnienia funkcji sekretarza technicznego (Marek Glogier: 1993–2013), który przygotował organizacyjnie 212 posiedzeń naukowych z udziałem — udokumentowanym podpisami — 3403 osób.

Aktualnie Komisja Prasoznawcza zrzesza 32 osoby z 8 ośrodków uniwersyteckich (Gdańsk, Katowice, Kielce, Kraków, Opole, Rzeszów, Toruń, Wrocław), w tym 9 członków przyjętych w latach 1973–1977 oraz 23 w latach 1993–2012.

Książki członków Komisji wydane w minionym roku akademickim

1. Dziki Sylwester: *Moje prasoznawstwo*, Kraków 2012, 56 s. [cz. I — wspomnienia; cz. II — W.M. Kolasa — Bibliografia publikacji S. Dzikiego za lata 1958–2011 = 620 poz.].
2. Kolasa Władysław Marek, Nieć Grzegorz: *Bibliografia historii prasy polskiego ruchu ludowego*, Warszawa 2012, 104 s. [289 poz.; s. 9–32 — stan badań nad prasą].
3. Mielczarek Tomasz: *Raport o śmierci polskich gazet*, Warszawa 2012, 242 s.

4. Toczek Alfred: *Lwowskie środowisko historyczne i jego wkład w kulturę książki i prasy (1860–1918)*, Kraków 2013, 465 s. [indeks 329 nazwisk historyków; indeks 166 czasopism].
5. *W kręgu Merkuriusza Polskiego: studia i szkice w 350-lecie prasy polskiej*, pod red. Krzysztofa Woźniakowskiego, Grażyny Wrony, Tadeusza Siernego, Katowice 2012, 170 s. [wśród autorów członkowie Komisji — w kolejności: Jerzy Jarowiecki, Sylwester Dziki, Władysław M. Kolasa, Kazimierz Wolny-Zmorzynski, Tomasz Mielczarek oraz Marek Glogier i 3 autorów z innych środowisk].